

สถานการณ์การจัดบริการส่งเสริม สุขภาพช่องปากหญิงมีครรภ์และเด็กปฐมวัย ใน รพ.สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี 2552

สุภาวดี พรหมมา* สศ.บ. ,วท.ม.

จันทนา อึ้งชูศักดิ์* ท.บ.,ส.ม.,อ.ท.(ทันตสาธารณสุข)

ศรีสุดา ลีละศิธร* ท.บ.,ส.ม.,อ.ท.(ทันตสาธารณสุข)

สุรางค์ เชษฐพญนท์* สศ.บ.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานการณ์การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงมีครรภ์และเด็กปฐมวัยในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิธีการศึกษาเป็นการสำรวจแบบตัดขวาง(cross-sectional survey) โดยเก็บข้อมูลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงมีครรภ์และเด็กปฐมวัยจากหัวหน้ากลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป และหัวหน้าฝ่ายทันตสาธารณสุขโรงพยาบาลชุมชน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในทุกจังหวัด โดยส่งแบบสอบถามและรวบรวมส่งกลับทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือน ตุลาคม-ธันวาคม 2552 ผลการศึกษา ได้รับตอบกลับจำนวน 293 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.3 ของโรงพยาบาลทั้งหมด การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปากโดยการตรวจและให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพช่องปากในหญิงมีครรภ์และเด็กมีการดำเนินการในโรงพยาบาลมากกว่าร้อยละ 98 เมื่อมีนโยบายบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในโครงการโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัวมีผลให้ทำงานดีขึ้น มีการพัฒนาระบบการให้บริการที่คำนึงถึงความสะดวกของผู้รับบริการ โดยจัดเป็นคลินิกพิเศษสำหรับหญิงมีครรภ์และเด็ก โรงพยาบาลมากกว่าร้อยละ83 จัดให้มีการฝึกแปรงฟันในหญิงมีครรภ์และเด็ก มากกว่าครึ่งยังฝึกแปรงฟันไม่หมด การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงมีครรภ์และเด็กในสถานอนามัยส่วนใหญ่ยังดำเนินการโดยบุคลากรสาธารณสุข การดำเนินงานในชุมชนยังเป็นการดำเนินการในลักษณะของการให้บริการโดยบุคลากร การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดบริการเพื่อให้มีการฝึกแปรงฟันจริงในหญิงมีครรภ์และเด็กให้มากขึ้น พัฒนาศูนย์สาธารณสุขในสถานอนามัยให้สามารถฝึกผู้ปกครองแปรงฟันและการทาฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุได้ สำหรับในชุมชนควรเน้นการสร้างความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนในการแก้ไขปัญหาฟันผุของเด็ก

คำสำคัญ : การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปากในหญิงตั้งครรภ์ เด็กปฐมวัย

Oral Health Promotion Service for Pregnant Woman, Toddler and Preschool Children in Public Hospital in 2009

Supawadee Promma* B.P.H., M.H.C.

Chantana Ungchusak* D.D.S., M.P.H.,Diplomate (Thai Board of Dental Public Health)

Srisuda Leelasithorn* D.D.S., M.P.H.,Diplomate (Thai Board of Dental Public Health)

Surang Chettaprin* B.P.H.

Abstract

The objective of this cross sectional study was to evaluate the oral health promotion program providing in the year 2009. The questionnaires were mailed to dental personnel who worked at district and provincial level in the government hospitals under the MOPH. The activities of oral health promotion and prevention for pregnant women and pre-school children was asked. The response rate was 35.3%. The results showed that after the policy to integrate oral health activities into saiyairakhospital mother and child health program in 2008, 98% of the hospitals provided oral examination and oral health advise to pregnant women and young children . The co-operation between ANC and WBC, and the oral health unit was improved. The schedule to provide services to the target groups were design together to help targets easily access to care. About 83% of the hospitals set a program to teach pregnant women how to brush their teeth properly. However, most of the training program were verbal advise or showed in the model. At the health center level, oral health examination and advise were provided by non-dental health personnel. Most of the activities in the communities were focus on oral services more than health promotion. It was recommended that hands on practicing of tooth brushing should be done parallel to oral health advise. The non-dental personnel at health center level should be trained for some non-invasive oral health prevention activities such as providing fluoride varnish. The community program should focus on supporting parents to take care their children health.

Key words : Oral health promotion service for pregnant woman, Toddler